

Summary

In 2019, the Regional Museum in Olomouc acquired a collection of medieval pottery fragments (Fig. 35), which had originally been kept in the pottery workshop of J. Lamr in Litovel (Olomouc District). According to locals, it is highly probable that J. Lamr Sr. obtained these finds in the 1960s during the construction of a grocery store in Přemysl Otakar Square in Litovel. The assemblage can be dated to the second half of the 13th to the early 14th centuries.

Lukáš Hlubek, Karel Faltýnek

Lysice (okr. Blansko)

Ul. Brněnská, ul. Komenského.

Středověk, novověk. Cesta / Nález v druhotné poloze. Skupina/síť sond. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -600142.32, -1131886.81 (ul. Brněnská); -600146.1, -1131782.9 (ul. Komenského)

Od června 2023 do září 2024 probíhal archeologický dohled při realizaci stavby „Vodovod Marek“ na katastru obcí Lysice, Drnovice a Bořitov (AMČR). Porušení archeologických situací bylo zaznamenáno pouze na území obce Lysice. V Lysicích v prostoru mezi domy č. p. 569 až 58 na jedné straně ulice Brněnská a č. p. 62 až 64 na druhé straně této ulice byla v hloubce 130 cm pod dnešním povrchem zaznamenána konstrukce dřevěné cesty překonávající pravděpodobně podmáčený terén či bažinatou půdu. Existence zaniklého potoka či bezejmenného přítoku Lysického potoka nebyla prokázána. Konstrukce v délce cca 70 m byla sestavena z vodorovně položených klád či jejich dílů a desek vyztužených drobnými i většími kameny. Větší kameny byly také položeny pod dřevěnými prvky. Datace dřevěných kůlů se nezdařila (kmeny měly málo letokruhů), nicméně dřevo bylo určeno jako jedlové.

Z výkopů na ulici Komenského jsme z hromady vyhozené hlíny získali část dřevěného potrubí o délce 100 cm, šířce kulatiny 20 cm s vnitřním otvorem o průměru 6 cm. Vzhledem k tomu, že ve výkopu potrubí nepokračovalo, je možné, že se jednalo o část vodovodní sítě v druhotné poloze. Dendrochronologickou analýzou bylo určeno smýcení stromu na rok 1617 a druh dřeviny jedle.

Literatura

AMČR: Záznam M- 202302927 [cit. 2025- 06-10]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/jid/M-202302927>.

Summary

A wooden road approximately 70 m long was recorded at a depth of 130 cm below the current ground level in Brněnská Street in Lysice (Blansko District). The road was constructed from horizontally laid logs or their segments and planks, reinforced with both small and larger stones. Larger stones were also placed beneath the wooden elements. A fragment of wooden piping was recovered from a spoil heap during construction works in Komenského Street. As the piping did not continue in the excavation trench, it is possible that this artefact was part of a water supply system found in a secondary position. Dendrochronological analysis dated the felling of the tree to 1617, and the timber was identified as fir.

Andrea Matějčková

Mladeč (okr. Olomouc)

„Růžový důl“.

Středověk. Místo sběru. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Olomouci, přír. č. 112/2024.

Lokalizace: WGS-84: 49.73129N, 17.02306E

V roce 2017 získal nálezce v lese Doubrava středověký hrot šípů, který byl v roce 2023 předán do Vlastivědného muzea v Olomouci. Podle zaznamenaných GPS souřadnic hrot pochází z trati „Růžový důl“ z katastrálního území Mladče. Místo nálezu lze charakterizovat jako rovinatý lesní terén s nadmořskou výškou cca 250 m.

Masivní železný hrot šípů je vidlicovitě rozdělen do dvou bodců (tzv. jelito) a opatřen krátkou tulejkou (obr. 36). Maximální měřitelná délka dosahuje 98 mm, šířka se pohybuje od 14 do 36 mm a hmotnost po konzervaci činí 49 g. Hrot odpovídá typu Va dle typologie R. Krajíce (2003, 187, obr. 151) nebo typu A 2 podle dělení A. Ruttkaye (1976, 327–328, Abb. 54). Těžiště výskytu těchto šipek spadá do 14.–15. století. Jde o poměrně ojedinělý typ munice, který se v moravském materiálu vyskytuje zřídka (např. Nekuda 1985, 140, obr. 196: f; Žákovský 2011, 869, kat. č. 310; Faltýnek et al. 2022, 181, obr. 27). Tento typ hrotu šípů je obvykle spojován s loveckými aktivitami (např. Drnovský 2018, 160).

Obr. 36. Mladeč. Hrot šípů. Foto L. Hlubek.

Fig. 36. Mladeč. Arrowhead. Photo by L. Hlubek.

Literatura

Drnovský, P. 2018: *Hmotná kultura šlechtických sídel severovýchodních Čech. Každodennost ve středověku pohledem archeologie*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.

Faltýnek, K., Churavá, R., Přidal, T. 2022: Skrzeň (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 63(2), 181.

Nekuda, V. 1985: *Mstěnice. Zaniklá středověká ves. Hrádek, tvrz, dvůr – předsunutá opevnění*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost.

Ruttkay, A. 1976: *Waffen und Reiterausrüstung des 9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in der Slowakei (II)*. *Slovenská archeológia* XXIV(2), 245–395.

Žákovský, P. 2011: Katalog militarií. In: R. Antonín, D. Majer (eds.): *Král, který létal. Moravsko-slezské pomezí v kontextu středoevropského prostoru doby Jana Lucemburského*. Ostrava: Ostravské muzeum, 847–877.

Summary

In 2023, the Regional Museum in Olomouc acquired an iron, double-pointed arrowhead that was found within the cadastral area of Mladeč (Olomouc District; Fig. 36). Similar arrowheads are documented predominantly in the course of the 14th–15th centuries.

Lukáš Hlubek